
Valtuustoaloite: Kouluvalmentajatoiminnan vakinaistaminen Mouhijärven yhteiskoulussa

KVALT 20.04.2026 § 21

Valtuutetut Mikko Rauva ja Mirva Iso-Kukkula jättivät seuraavan valtuustoaloitteen:

”VALTUUSTOALOITE: Kouluvalmentajatoiminnan vakinaistaminen Mouhijärven yhteiskoulussa

Vaikka kyseinen asia kuuluisi normaalisti ratkaistavaksi sivistyslautakunnan käyttötalousarviokokouksessa, tuomme sen valtuustoaloitteena käsittelyyn. Perusteluna on se, että asiassa ei ole tehty päätöstä sivistyslautakunnassa, ja pidämme kouluvalmentajatoiminnan jatkumista sekä turvaamista poikkeuksellisen tärkeänä niin nuorten hyvinvoinnin kuin kunnan tulevaisuuden kannalta.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Sastamalan kaupunki vakinaistaa kouluvalmentajatoiminnan Mouhijärven yhteiskoulussa sekä selvittää mahdollisuudet laajentaa toimintamalli myös toiseen kaupunkiin yläkouluihin.

Mouhijärven yhteiskoulussa kouluvalmentajan työnkuva on kehitetty pitkäjänteisesti vuodesta 2019 lähtien. Kyse ei ole lyhytaikaisesta hankkeesta, vaan yli kuuden vuoden aikana rakennettu, vaikuttavaksi todettu toimintamalli. Sekä opettajien että huoltajien näkemykset ovat yhteneväiset: kouluvalmentajan työ on keskeinen osa koulun arkea, oppilaiden hyvinvointia ja koulu yhteisön toimivuutta.

On ristiriitaista todeta toiminnan olevan ”erityisen vaikuttavaa” ja samaan aikaan poistaa siitä keskeinen resurssi. Toimintamalli ei käytännössä säily ilman henkilöä, jonka tehtävänä on sen toteuttaminen. Vastuu ei voi siirtyä olemassa olevalle henkilöstölle ilman, että samalla poistuu se aika ja osaaminen, johon toiminnan vaikuttavuus perustuu.

Kouluvalmentajan työ on ennen kaikkea ennaltaehkäisevää. Se tukee oppilaiden kouluun kiinnittymistä, vähentää poissaoloja, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tarjoaa matalan kynnyksen aikuisen tuen arjen tilanteisiin. Mouhijärven yhteiskoulussa saavutetut tulokset, kuten kaupungin alhaisimmat poissaoloprosentit, osoittavat työn konkreettisen vaikuttavuuden.

Esitetty näkemys siitä, että toimintaa voidaan jatkaa ilman erillistä resurssia, ei ole realistinen. Toimintamallit eivät ole irrallisia käytäntöjä, vaan sidoksissa kouluvalmentajan jatkuvaan läsnäoloon koulupäivän aikana. Myöskään koulunuorisotyö tai lakisääteisen tuen lisäresurssit eivät korvaa tätä roolia, vaan täydentävät sitä eri näkökulmasta.

On myös huomioitava, että kunnan vastuu nuorista ei pääty perusopetukseen. Mikäli nuori ei kiinnity toisen asteen opintoihin tai työllisty, vastuu jatkuu kunnalla. Yhdenkin nuoren syrjäytyminen aiheuttaa merkittäviä inhimillisiä ja taloudellisia kustannuksia – moninkertaisesti enemmän kuin kouluvalmentajan vuosipalkka.

Kouluvalmentajan työ maksaa itsensä takaisin jo silloin, jos sillä pystytään ehkäisemään yhden nuoren syrjäytyminen. Syrjäytynyt nuori jää usein kunnan työllisyydenhoidon ja muiden tukipalveluiden pitkäaikaiseksi vastuuksi, mikä kasvattaa kustannuksia merkittävästi. Mikäli ennaltaehkäisevällä työllä onnistutaan estämään edes kahden nuoren syrjäytyminen, ei toiminta ole pelkästään inhimillisesti perusteltua, vaan myös selkeästi taloudellisesti kannattavaa kaupungille.

Lisäksi kouluvalmentajatoiminta tukee suoraan Sastamalan strategisia tavoitteita: lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistamista sekä kunnan veto- ja pitovoiman kehittämistä. Toiminta on myös linjassa lapsivaikutusten arvioinnin periaatteiden kanssa, joissa lapsen etu ja varhainen tuki ovat keskiössä.

Kaupungin hyvä taloudellinen tilanne sekä jo tehdyt investoinnit koulutukseen puoltavat sitä, että vaikuttavaksi todettu toiminta säilytetään eikä pureta. Kyse ei ole ylimääräisestä kuluerästä, vaan toimivasta ratkaisusta, joka tukee laadukasta opetusta ja vähentää tulevia kustannuksia.

Edellä esitetyn perusteella esitämme, että:

1. Kouluvalmentajan tehtävä vakinaistetaan Mouhijärven yhteiskoulussa.
2. Toiminnalle osoitetaan erillinen, pysyvä resurssi talousarviossa.
3. Selvitetään mahdollisuus laajentaa kouluvalmentajamalli molempiin Sastamalan yläkouluihin.

Nuorten hyvinvointi ei ole menoerä – se on investointi, joka maksaa itsensä takaisin.

Sastamalassa 20.4.2026

Mikko Rauva

Mirva Iso-Kukkula

Muut allekirjoittajat:

Seppo Aarinen

Pauli Pietilä

Timo Haapanen

Vesa Kervinen

Leena Saarela

Salme Kuukka

Aleksi Sandroos

Sari Hassi

Eveliina Asikainen”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuutettujen Mikko Rauva ja Mirva Iso-Kukkula jättämän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

SIVLTK 27.05.2026 § 62
273/12.00.00/2026

Valtuustoaloitteessa esitetty kouluvalmentajatoimintaa on ollut Mouhijärven yhteiskoulussa ensin hankerahoituksen turvin, minkä jälkeen toimintaa on jatkettu määräaikaaisesti kaupungin omalla rahoituksella. Toiminnan aikana on kehitetty oppilaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä sekä kouluun kiinnittymistä tukevia toimintamalleja, ja kokemusten perusteella toimintaa voidaan pitää vaikuttavana.

On tärkeää, että kehitettyjä hyviä käytäntöjä hyödynnetään jatkossakin osana koulujen arkea. Kouluvalmentajan tehtävä ei ole lakisääteinen, eikä kaupungin talousarviossa ole varauduttu toiminnan vakinaistamiseen tai laajentamiseen. Talousarvion valmistelun yhteydessä ei ole ollut mahdollista perustaa uusille tehtäville vakansseja. Kouluvalmentajatoiminnan vakinaistaminen edellyttäisi arviolta noin 45 000 euron vuosittaista lisämäärärahaa yksin Mouhijärven yhteiskoulun osalta.

Kaupungin taloudelliset reunaehdot edellyttävät, että uusia resursseja kohdennetaan ensisijaisesti lakisääteisiin tehtäviin. Samanaikaisesti perusopetuksessa on toteutettu oppimisen tuen uudistus, joka on edellyttänyt merkittävää henkilöstöresurssien lisäämistä lakisääteisiin palveluihin. Osa tästä resurssin lisäyksestä on huomioitu laskennallisesti valtionosuuden perusosassa, mutta kustannuksia täysimääräisesti valtionosuus ei kuitenkaan kata. Näin ollen perusopetuksen talousarvion yhteydessä oli karsittava ei-lakisääteisistä toiminnoista.

Toimintaa on onnistuneesti pilotoitu ja kehitetty Mouhijärven yhteiskoulussa. Lisäksi joitakin toimintamalleja on levitetty myös muihin kouluihin. Kouluvalmentaja on toiminut kouluttajana ja esitellyt toimintamalleja muille kouluille. Pilotoinnista on saatu arvokasta tietoa ja hyviä käytäntöjä mm. ryhmäytymiseen, koululäsnäolon tukemiseen ja yhteisölliseen työhön. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta yksittäisen koulun pysyvä lisäresursointi edellyttäisi vastaavan palvelun järjestämistä myös toisessa kaupungin yläkoulussa sekä osin alakouluissa.

Aloitteessa esitetty näkemys siitä, että toiminta ei ole toteutettavissa ilman erillistä resurssia, on osin perusteltu.

Kouluvalmentajatoiminnassa kehitettyjä toimintamalleja voidaan osittain soveltaa ja toteuttaa olemassa olevien palvelujen puitteissa. Koulunuorisotyössä sekä opiskeluhollossa tehdään jo nyt ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä, joka tukee oppilaiden hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Näiden toimintojen välistä yhteistyötä on tarkoituksenmukaista edelleen tiivistää. On selvää, että erillistä

päivittäin saatavilla olevaa kouluvalmentajan lisäresurssia nämä toiminnot eivät kuitenkaan korvaa.

Mouhijärven yhteiskoulussa koulunuorisotyön resurssi on ollut viime aikoina vähäisempi osin kouluvalmentajaresurssin vuoksi. Jatkossa koulunuorisotyön resurssien kohdentamisessa huomioidaan tasapainoisemmin kaikki kaupungin koulut, mukaan lukien Mouhijärven yhteiskoulu. Koulunuorisotyöhön liittyvistä valtionavustuksista odotetaan päätöksiä, joilla voi olla vaikutusta toiminnan kehittämismahdollisuuksiin tulevaisuudessa.

Kouluvalmentajatoiminnan vakinaistamisesta on saapunut useita kannanottoja, jotka on käsitelty valmistelun yhteydessä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 131

Valmistelija Kati Heikkilä, opetuspäällikkö

Esittelijä Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta

1. päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi valtuutettujen Mikko Rauva ja Mirva Iso-Kukkulan valtuustoaloitteeseen kouluvalmentajatoiminnan vakinaistamisesta edellä esitetyn vastauksen.
2. toteaa, että valtuustoaloite on loppuun käsitelty.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Varapuheenjohtaja toimi puheenjohtajana asian käsittelyn ajan.

Lisätietoja Kati Heikkilä, opetuspäällikkö, 040 648 2240,
kati.heikkila@sastamala.fi